

25 KASIM
Kadına Yönelik Şiddete Karşı

— Uluslararası Mücadele Günü —

İSTANBUL SÖZLEŞMESİNE **GERİ DÖN!**

6284 SAYILI KANUNU **UYGULA!**

İLO C190'İ **İMZALA!**

Katledilen, Şiddete ve İstismara Uğrayan
*Tüm Kız Çocuklarına
ve Kadınlara...*

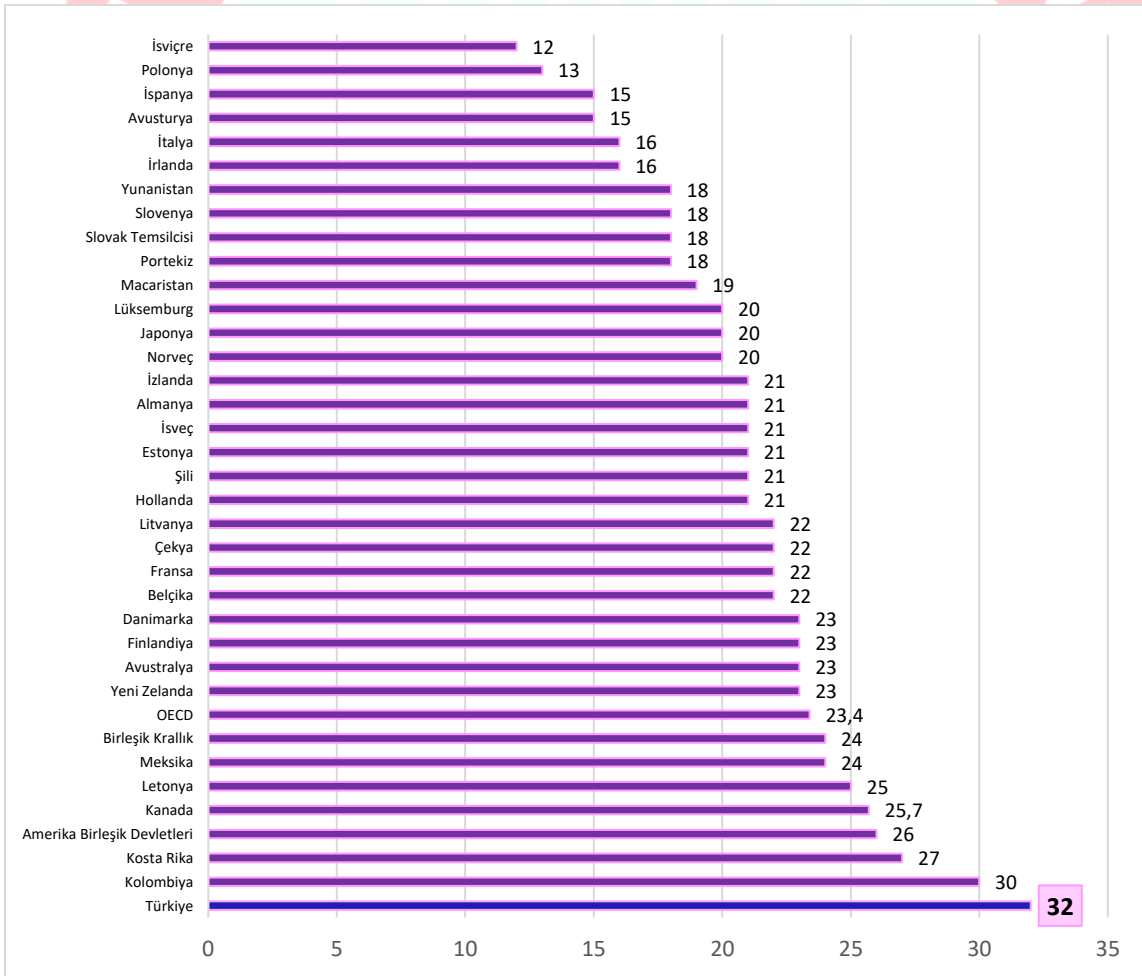
EğitimİŞ

Kadına yönelik şiddet, halk sağlığı sorunu ve kadınlar için insan hakları ihlalidir. Dünya Sağlık Örgütü¹'ne göre dünyada yaklaşık üç kadından biri yaşamları boyunca erkekler tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmaktadır.

Toplumsal öğretilerin cinsiyetçi bakış açısından kurtarılamamış olması, kadınların toplumsal birçok alanın dışında tutulmaya çalışılması, kadının güçsüzleştirilmesi çabası ve görünmez kılınmaya çalışılması, yasalarla korunmaması kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin en temel nedenleridir.

Kadına Yönelik Şiddet (15-49 yaş arası kadınların yaşamları boyunca partnerinden gördüğü şiddetin yaygınlığı (%)) 2023

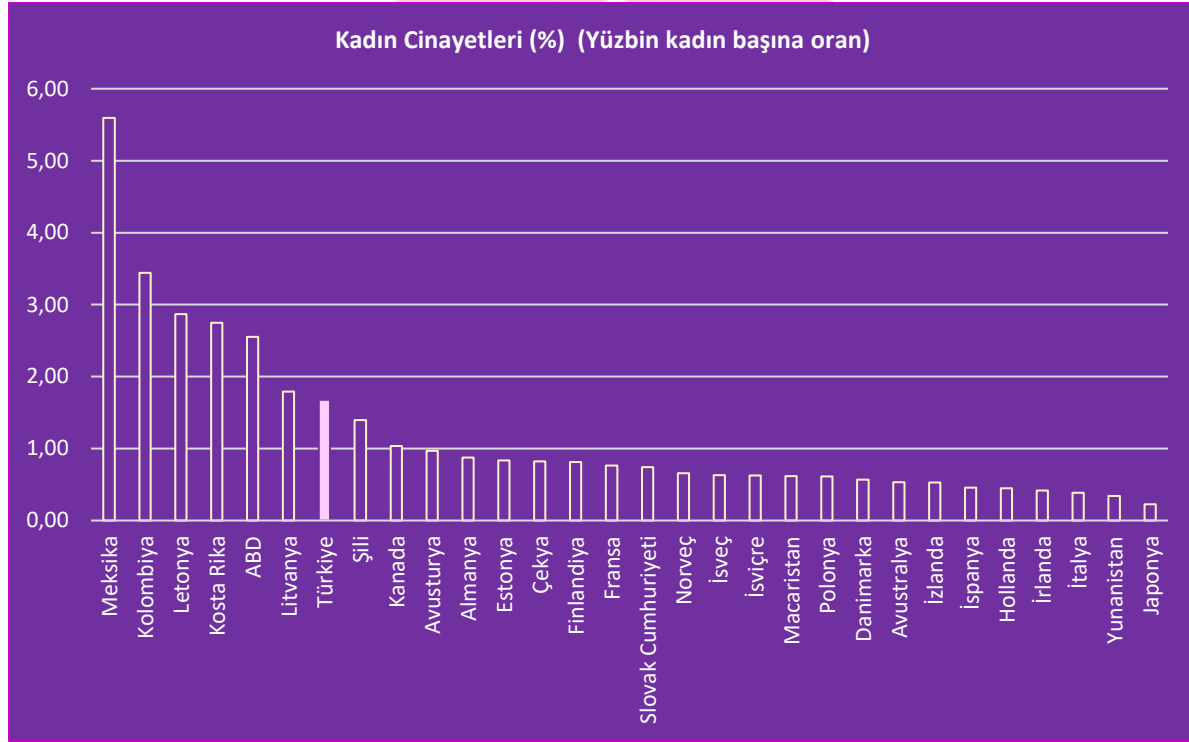

Kaynak: OECD verileri² kullanılarak oluşturulmuştur.

¹ Dünya Sağlık Örgütü. (2025). Kadına karşı şiddet. Erişim Tarihi: 19 Kasım 2025). <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>

² OECD. (2025). Kadına Yönelik Şiddet (%). (Erişim Tarihi: 6 Kasım 2025). <https://www.oecd.org/en/data/indicators/violence-against-women.html>

OECD ülkeleri arasında Türkiye, kadınların erkekler tarafından en fazla şiddete maruz kaldığı ülkedir. Buna rağmen herhangi bir yasal düzenlemenin yapılmaması ya da var olan yasal düzenlemelerin etkin biçimde uygulanmaması kadına yönelik şiddetin her geçen gün katlanarak artmasını beraberinde getirmektedir.

Kaynak: Dünya Bankası³ verileri kullanılarak oluşturulmuştur.

Kadına yönelik şiddet çoğu zaman fiziksel ve psikolojik şiddet ile kalmayıp cinayete varmaktadır. Dünya Bankası verilerine göre Türkiye, kadın cinayetleri konusunda ilk on ülke içinde yer almakta, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu⁴ tarafından 2025 yılının ilk 10 ayında Türkiye’de 235 kadının öldürüldüğü ifade edilmektedir.

TÜİK’in⁵ 18 bin 275 kadın ile görüşerek yapmış olduğu kadına yönelik şiddet araştırmasının sonuçları da durumun vahametini ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçlarına göre kadınların en fazla psikolojik, ekonomik ve fiziksel şiddete uğradıkları görülmüştür. Bu şiddet türlerine en fazla maruz kalanların boşanmış kadınlar olduğu sonucuna varılmış, Türkiye’de boşanmak

³ Dünya Bankası (2025). Kadın Cinayetleri (yüz bin kadın başına oran). (Erişim Tarihi 10 Kasım2025). <https://data.worldbank.org/indicator/VC.IHR.PSRC.FE.P5>

⁴ Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu. (2025). Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Ekim 2025 Raporu. (Erişim Tarihi: 20 Kasım 2025). <https://kadincinayetleriniDurduracagiz.net/kategori/veriler>

⁵ TÜİK (2025). Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, 2024. (Erişim Tarihi: 20 Kasım 2025). <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Türkiye-Kadına-Yonelik-Siddet-Arastirmasi-2024-57940>

isteyen kadınların artan şiddet ile karşı karşıya kaldığı açıkça görülmüştür. Yine araştırma sonucunda şiddete uğrayan kadınların %47,7'si yani neredeyse yarısı maruz kaldığı şiddeti kimseyle paylaşmadığını belirtmiştir. Kadın üzerindeki toplumsal baskı ve çaresizliğin bir kanıtı olan bu durum devletin koruma mekanizmasındaki eksikliğin, güvende hissettirmemesinin bir sonucudur.

Yaşanan bu olumsuz tabloya rağmen kadınların yaşam haklarının korunması, güvende hissetmeleri yönünde suçluları caydırıcı yasal düzenlemeler yapılması gerekirken aksine var olan sözleşmelerden çıkılmakta, kanun maddeleri uygulanmamakta ve gerekli uluslararası sözleşmeler imzalanmamaktadır.

Türkiye 2011'de İstanbul'da imzaya açılan İstanbul Sözleşmesi'ni imzalayan ilk ülke olmasına rağmen 2021 yılında sözleşmeden çekilmiştir. Kadınların şiddete karşı korunması konusunda insan hakları temelli bir sözleşme olan İstanbul Sözleşmesi, her türlü şiddetin önlenmesi, mağdurların korunması, suçluların cezalandırılması ilkelerine dayanmakta, kadınların yaşam hakkını güvence altına almaktadır.

İstanbul Sözleşmesi,⁶ kadına yönelik şiddeti insan hakları ihlali olarak tanımlayan **CEDAW** (Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması) Sözleşmesi'ndeki kapsamı genişletmiş ve şiddet *"kamusal veya özel alan fark etmeksizin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem"* olarak tanımlanmıştır. Yani sadece şiddet değil, şiddete zemin hazırlama ihtimali olan her türlü durum tanıma dahil edilmiştir. Türkiye 2021 yılında kadınlar için önemli bir güvence sunan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı almış ve devam eden süreçte kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri katlanarak artmıştır.

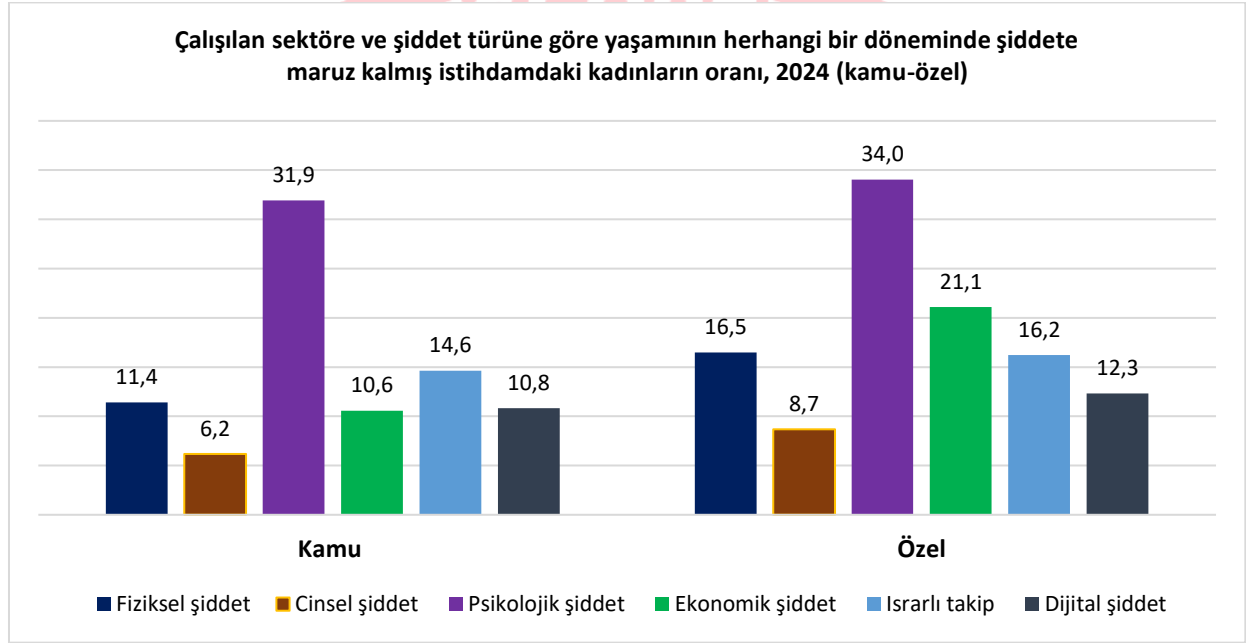
İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin yanı sıra kadınlarla birlikte ailedeki tüm bireyleri özellikle yaşlı ve çocukları korumayı amaçlayan 6284⁷ sayılı **"Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun"** da etkin biçimde uygulanmamaktadır. Kanun *"Şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemiştir"*. 6284 sayılı kanunun varlığına rağmen

---

⁷ Mevzuat. (2025). 6284 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun" (Erişim Tarihi: 12 Kasım 2025). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6284.pdf>

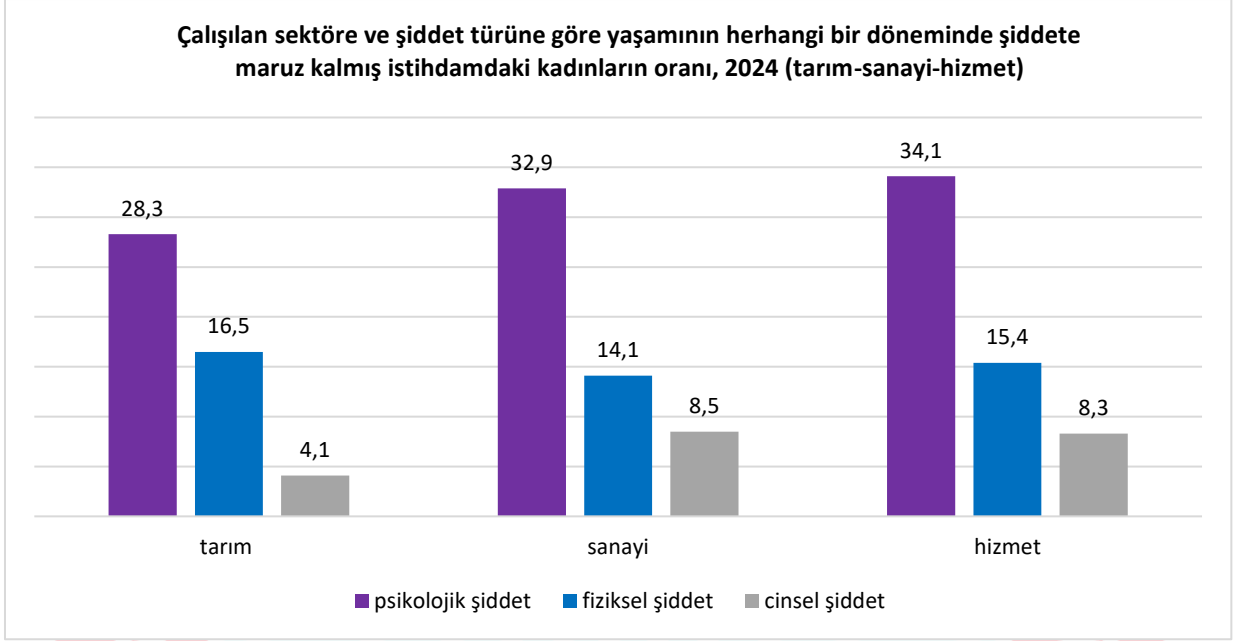
Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun verilerine göre kadınların %57'si evlerinde katledilmiştir. Yani aile içinde şiddete uğrayan, katledilen çocuk ve kadın sayısı her geçen gün artmaktadır. Açıkça görünmektedir ki kanunun varlığı kadınların ve çocukların korunması için yeterli değildir, etkin biçimde uygulanması şarttır.

Şiddetin farklı türlerde yaşandığı bir başka alan çalışanların gününün büyük bölümünü geçirdiği işyerleridir.

Kaynak: TÜİK verileri kullanılarak oluşturulmuştur.

Çalışma hayatında kadınların maruz kaldığı şiddet çoğunlukla psikolojik şiddet olurken kamuda çalışanlar için ikinci sırada ısrarlı takip, özel sektörde ise ekonomik şiddet yer almıştır. Kamu ile özel sektör arasındaki farka bakıldığında emek sömürsünün merkezi olan özel sektörde şiddetin boyutunun çok daha yüksek olduğu açıktır.

Kaynak: TÜİK verileri kullanılarak oluşturulmuştur.

Tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde şiddetin türüne göre oranlarına bakıldığında en fazla psikolojik şiddetin hizmet sektöründe olduğu görülürken, en yüksek fiziksel şiddet tarımda, en yüksek cinsel şiddet ise sanayide görülmüştür. Kadınların en fazla ücretsiz aile işçisi olarak çalıştırıldığı tarımda en yüksek fiziksel şiddetin görülmesi hem çalışma hayatında hem de aile içinde şiddetin önlenmesine yönelik kanunların olmaması ya da etkin uygulanmamasının sonucudur.

Çalışma hayatının her alanında farklı şiddet türlerine maruz kalan kadınların haklarının korunabilmesi için Şiddet ve Taciz Sözleşmesi olan ILO C190 imzalanmalıdır. Sözleşme⁸; çalışma yaşamı ile ilişkili olarak her türlü şiddet ve tacizi kanunla yasaklamak, çalışma yaşamındaki şiddet ve tacizle mücadele etmek, şiddet ve tacizin engellenmesine yönelik önlemleri uygulamak için kapsamlı bir strateji benimsemek, uygulama ve izleme mekanizmaları oluşturmak veya var olanları güçlendirmek, şiddet ve tacize maruz kalan kişiler için destek sunmak ve bu kişilerin hukuk yollarına erişimlerini sağlamak, yaptırımlar getirmek gibi önemli ilke ve amaçlara dayanmaktadır. Türkiye hükümetinin imzalamadığı ancak ülkedeki sektörlerde gerçekleştirilen toplu müzakerelerin gündemine giren C190'a ilişkin maddeler, imzalanan toplu iş sözleşmelerin büyük bölümünde yer almaktadır. Sosyal taraflar ve özel

⁸ ILO (2025). 190 Sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi ve Ulusal Mevzuat. (Erişim Tarihi: 22 Kasım 2025). file:///C:/Users/hp/Downloads/wcms_840896.pdf

sektör tarafından kabul edilen “Şiddete Sıfır Tolerans” politika belgelerinde de C190 ile uyumlu maddelere yer verilmiştir.

Türkiye’de kadınların güvenli bir yaşam sürdürememesi, evde, sokakta, iş hayatında şiddet ve tacizin her türlüyle karşı karşıya kalması insan hakları ihlalidir. Eğitim-İş olarak; toplumun her alanında kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin son bulması, kadınların ve kız çocuklarının kendilerini güvende hissetmeleri için İstanbul Sözleşmesi’ne geri dönülmesi, 6284 sayılı kanunun etkin uygulanması ve ILO C190’ın imzalanması gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz. Biliyoruz ki şiddeti durdurmanın yolu suçluların caydırıcı cezalar alması ve mağdurların korunmasıdır. Bu da ancak etkin hukuki düzenlemeler ve uygulamalar ile mümkündür.

2005

EĞİTİM-İŞ BÜLTENİ

Eğitim-iş Yayınları, Ankara
Kasım 2025

EĞİTİM-İŞ ADINA SAHİBİ

Kadem ÖZBAY / Genel Başkan

YAYIN SORUMLUSU

Seher ERGİN / Genel Sekreter
Yeliz TOY / Genel Özlük-Hukuk ve TİS Sekreteri

RAPOR-İÇERİK

Dr. Burcu DOĞAN / Araştırma ve Raporlama Uzmanı

DIZGİ

Samet DEMİRYÜREK

İLETİŞİM

Ataç 2 Sokak 43/4 Kızılay-ANKARA
iletisim@egitimis.org.tr
0 312 434 12 06

Eğitim-iş

www.egitimis.org.tr